

Nr 10.

Av herr **Viklund** i Oviken, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändrade föreskrifter i fråga om den ort, där vinst av försäljning av fastighet skall taxeras till bevillning.

Envar, som någon längre tid deltagit i taxeringsnämnds arbete, har helt säkert många gånger sysslat med taxering av inkomst, uppkommen genom försäljning av fastigheter. Särskilt under krigsåren ha ju en hel mängd fastigheter — företrädesvis då jordbruksfastigheter — så att säga gått från hand till hand, och snart sagt vid varje försäljning har större eller mindre vinst uppstått.

Enligt nu gällande bestämmelser äro visserligen dylika realisationsvinster beskattningsbara — om blott tiden mellan förvärvet och försäljningen ej överstiger tio år — men beträffande *beskattningsorten* för dessa vinster finnes det prejudikat på att vinst av enstaka fastighetsförsäljning bör taxeras till bevillning icke i den ort, där fastigheten är belägen, utan i den skattskyldiges mantalsskrivningsort. (Se regeringsrättens årsbok år 1909: 26.)

Då det nu mycket ofta inträffar, att en person, som driver en dylik fastighetsaffär inom en kommun, är mantalsskriven inom en annan kommun, så blir ju följden den, att i en hel mängd fall de stundom mycket stora skattebelopp, som det här gäller, icke komma de kommuner till godo, inom vilka vinsterna ha uppstått, utan i stället inkasseras av kommuner, som kanske ligga i en helt annan landsända. Det är ju mycket vanligt, att affärsmän i städerna driva dylika spekulationsaffärer med jordbruksfastigheter. Många exempel finnas på att personer, bosatta i exempelvis Stockholm eller Göteborg, inköpt skogshemman i fattiga landskommuner i Norrland samt sedan sålt dem med stor vinst, många gånger uppgående till hundratusentals kronor. För dessa stora vinster

ha sedan personerna i fråga erlagt kommunalskatt i sina respektive hemorter. De fattiga landskommunerna, som ha varit skådeplats för affärerna, ha icke fått ett öre med av vinsten. Taxeringsnämnderna i dessa landskommuner ha endast haft att nedsätta taxeringsvärdena å de skövlade hemmanen.

Enligt min uppfattning kan en dylik sakernas ordning ej vara med rättvisa och billighet överensstämmande. En jordbruksfastighet, som ofta byter ägare, försämras naturligtvis högst betydligt, under det att den på detta sätt användes som spekulationsobjekt. Dels äro ju dylika fastighetsaffärer ofta nog förbundna med större eller mindre skogsskövling, och dels bli i de flesta fall sådana egendomar vanhävdade, så att avkastningen mer och mer nedgår. Det blir den kommun, inom vilken en dylik fastighet är belägen, som får lida av denna värdeminskning — genom minskade skatteintäkter från fastigheten. Ur denna synpunkt sett måste det ovillkorligen vara det rättaste och riktigaste, att just denna kommun och ingen annan får beskatta den vinst, som uppkommer vid försäljningar av fastigheten.

För övrigt ha ju de rena landskommunerna för närvarande så få skatteobjekt, att det allt för väl behövs, att de också få tillgodogöra sig den skattekölla, som dessa vinster å fastighetsförsäljningar utgöra.

Även från en annan synpunkt sett skulle en förändrad bestämmelse om beskattningssorten för dylika vinster vara önskvärd. Till följd av de nuvarande bestämmelserna inträffar det nämligen rätt ofta, att vinster av ifrågavarande slag bli obeskattade eller upptagas till alldeles för låga belopp. Det är naturligtvis ytterst svårt för taxeringsmyndigheterna exempelvis i Göteborg att hålla reda på de fastighetsaffärer, som en i staden mantalsskriven person driver långt upp i Norrland. Är då personen i fråga icke samvetsgrann nog att själv deklarerat sina inkomster av dylika affärer, ligger det givetvis nära till hands, att dessa inkomster förbli obeskattade. Inom de kommuner däremot, där affärerna avslutas, få ju alltid vederbörande taxeringsnämnder kännedom om desamma och även om beloppet av de vinster, som därigenom uppstå.

Mot det yrkande, som jag i denna motion kommer att göra, kan ju resas den invändningen, att dylika spekulationsaffärer, som i det föregående omnämnts, helt enkelt böra alldeles förbjudas, och att sålunda ändrade bestämmelser rörande deras beskattning äro tämligen onödiga. Även min åsikt är, att fastighetsaffärer av ifrågavarande slag böra på lagstiftningens väg så fort som möjligt omöjliggöras. Emellertid dröjer det helt säkert ännu åtskilliga år, innan detta mål nås. Och under tiden komma helt säkert, trots de vid fjolårets riksdag antagna inskränknin-

garna i rätten att överlåta fast egendom, en stor mängd sådana affärer att avslutas. Men alldeles oavsett detta komma ju även för framtiden likasom hittills de fullt legitima fastighetsförsäljningarna att fortgå. Och även beträffande de vinster, som därvid uppkomma, gäller ju det, som jag nu anfört särskilt rörande beskattningsorten för vinsterna. På grund av vad jag såhunda anfört vågar jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t ville utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådan förändring av gällande bevillningsförordning, att vinst av fastighetsförsäljning under alla förhållanden får taxeras till bevilling i den ort, där fastigheten är belägen.

Stockholm den 15 januari 1919.

D. Viklund.

I motionens syfte instämma:

Algot Jungnell.

N. O. Olsson.

Johan Olofsson.

P. S. Hedlund.